

Subjekt

„Subjekt“ není žádná „věc“, žádný „předmět“, „objekt“, v novém pojetí je to – v opozici k celé dlouhé tradici – právě non-objekt, ne-předmět. To však znamená, že se musí vždy znovu re-konstituovat, re-strukturovat, znovu-uskutečňovat – a tedy také, že není prostě tím, čím (kým) „jest“, nýbrž také tím, čím (kým) už není (ale byl), a také čím ještě není (ale chce být, čím – kým – se už už stává, anebo čím – kým se má stávat, čím má být). A dalším významným krokem je rozpoznání, že subjekt se má (může, musí) vždy znovu-ustavovat nejen tak, že se vrací k sobě, ale také tak, že se překračuje, že se zčásti nechává za sebou, že se opouští, aby se vydal někam dál a výš, někam, kam sám ještě nedohlédne, a tedy v jistém smyslu do nejistoty, pokud jde o „danosti“, ale do nové „jistoty“, na kterou se má spolehnout (a snad i spoléhá). Život zárodku nějaké živé bytosti začíná splnutím dvou buněk o polovičním (haploidním) počtu chromosomů. To je moment, kdy dochází (eventuelně také nedochází !) k ustavení subjektu, který je schopen navázat na dlouhé generace předků a něco tedy zopakovat. Je však naprosto chybné, vidět v tomto návratu vítězství „sobeckého genu“ (resp. sobeckých genů, sobecké nově sestavené genetické báze). To je jedna stránka věci, a nadto stránka služebná. Navázání na minulost je nevyhnutelnou podmínkou něčeho, co je přesahem, překonáním toho, naš je navazováno, ale v žádném případě není samo cílem. Proto také plůtí, že čím vyšší je úroveň organismu, tím důležitější je ono « namíchání » nejrůznějších variací nejen chromosomů, ale i genů, s cílem najít tu nejlépe vyhovující « směs ». Tím se právě dosahuje něčeho, co se téměř rovná individualitě, tj. jedinečnosti daného individua, jedince. A na nejvyšších úrovních se k tomu připojuje

význam cesty, po níž individuum jde, tj. jeho vskutku individuálních zkušeností s okolím, se světem skutečnosti.

(Praha, 010315-1.)